

КО́РТНЕВ Олексій Олексійович (15(27). 02. 1854, Москва — 14(27). 06. 1915, Одеса) — зоолог. Доктор зоології (1881), член-кореспондент С.-Петербур. АН (1903). Закін. природн. відділ. фіз.-мат. факультету (1876) та мед. факультет (1881) Моск. університету, де й працював 1878–84. Від 1887 — екстраординар., 1888–1912 — ординар. професор кафедри зоології Університету св. Володимира у Києві, а також 1902–13 очолював зоол. лаб. і музей при Університеті. Організатор і учасник наук. експедицій, зокрема на о-ви Індій. і Тихого океанів (1885–91), Середземне море та Байкал. 1884 власним коштом заснував і до 1915 очолював першу мор. рос. зоол. станцію Вілла-Франка на березі Середзем. моря. Працював також на ін. біол. станціях Зх. Європи, зокрема в Неаполі. Наукові дослідження у галузях ембріології, морфології, філогенетики, систематики та фауністики. Вивчав ембріонал. розвиток і гістологію кишковопорожнинних, червів, комах, моховаток та покривників. Досліджував

також походження червів, у праці «*Ctenoplane kowalewskii*» (1886) здійснив детал. опис знайденого ним 1884 у Яван. морі біля о-ва Суматра представника повзаючих гребеневиків. Був прихильником дарвінізму.

Основні праці

Опыт сравнительного изучения Coelenterata. Ч. 1. Lucernaria и ее место в системе // Изв. Об-ва любителей естествознания, антропологии и этнографии. 1874. Т. 18; О новых корненожках, найденных в окрестностях Москвы // Там само. 1879. Т. 24; Опыт сравнительного изучения Coelenterata. Ч. 2. Myriothele, ее строение, развитие и место в системе. Ч. 3. Hydra Fusca // Там само. 1880. Т. 37; К развитию столона у сальпы // Университет. изв. К., 1882. Т. 32; Паразитарный характер раковой опухоли. [Б. м.], 1893.

Рекомендована література

1. А. А. Коротнев (некролог) // Истор. вест. 1915. Т. 141, № 8;
2. Мазурмович Б. Н. О жизни и деятельности профессора Киевского университета А. А. Коротнева // Тр. Ин-та истории естествознания и техники АН СССР. 1958. Т. 24;
3. Волков В. А., Куликова М. В. Российская профессура. XVIII – начало XX вв. Биологические и медико-биологические науки: Биогр. слов. С.-Петербург, 2003;
4. Сергієнко С. С. Історико-науковий аналіз діяльності О. О. Коротнева в контексті розвитку біологічної науки. К., 2006;
5. Бабий Т. П., Коханова Л. Л., Костюк Г. Г., Задорожний А. Г., Матвеев С. А., Погребняк Л. П., Теплицкая Е. В., Труханов В. А. Биологи: Биографический справочник. К., 1984.

О. Я. Пилипчук

Бібліографічний опис:

Коротнев Олексій Олексійович / О. Я. Пилипчук // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-5230>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).